

KLASĖS AUKLĖTOJO VAIDMUO UGDYMO PROCESSE

**(paruošta pagal
įmonės „Virtualus tinklas“
nuotolinių kursų medžiagą)**

2006

TURINYS

1. Tikslai ir uždaviniai.....	3 psl.
2. Kas yra klasės vadovas.....	3 psl.
3. Klasės vadovo kompetencija.....	3 psl.
4. Pedagogo – auklėtojo veiklos sudedamosios dalys.....	5 psl.
5. Klasės auklėtojų teisės, pareigos ir atsakomybė.....	6 psl.
6. Išsamesnė klasės auklėtojo veikla susideda iš pareigų ir atsakomybės.....	7 psl.
7. Koks turėtų būti klasės auklėtojas? Klasės auklėtojo portreto “interpretacija”.....	9 psl.
8. Klasės auklėtojo veiklos sritys.....	15 psl.
9. Darbo planavimo su auklėjamąja klase pavyzdys.....	18 psl.
10. Rekomenduojamosios klasės auklėtojo inicijuojamos veiklos formos.....	20 psl.
11. Sudarant detalesnį auklėjamąsios veiklos planą galima vadovautis pavyzdžiu – pasiūlymu	23 psl.
12. Rekomenduojami literatūros šaltiniai.....	31 psl.
13. Kita informacija.....	32 psl.

TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

- detaliau susipažinti su klasės vadovo darbo specifika;
- pagerinti veiklos kokybę, medžiagą pritaikant praktinėje veikloje;
- padėti klasės auklėtojams planuoti veiklą;
- pateikti naudingus šablonus, kurie palengvins klasės auklėtojų dokumentų tvarkymą.

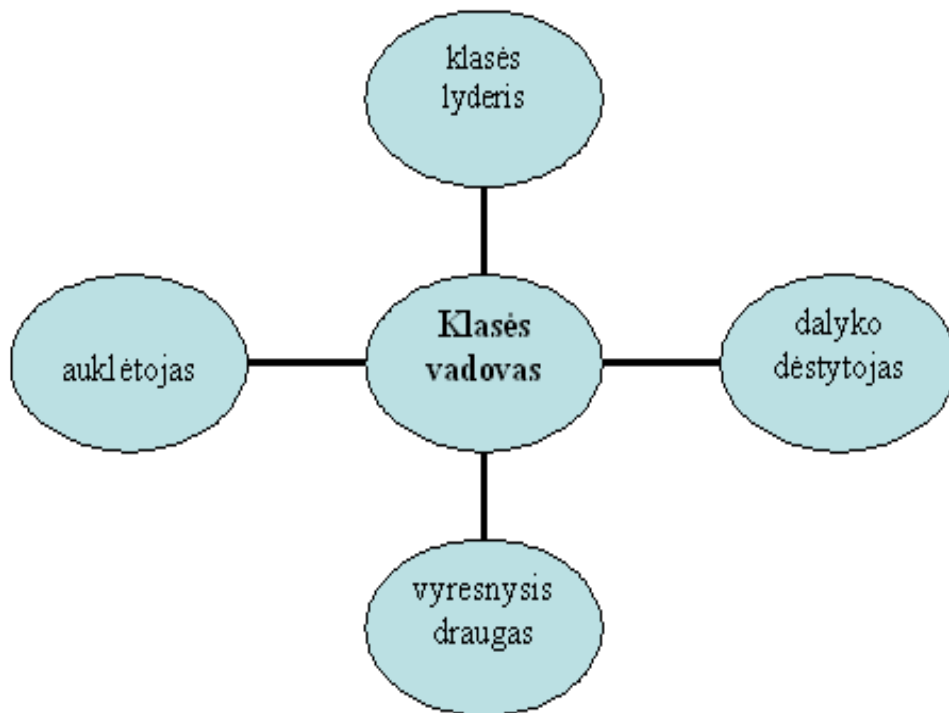
KAS YRA KLASĖS VADOVAS?

- Klasės auklėtojas yra mokytojas, kuriam pavesta ugdyti klasės bendruomenę, susidedančią iš mokinių, jų tėvų ir mokytojų, dirbančių su klase. Klasės auklėtojas ne tik vadovauja klasės bendruomenei, bet ir atstovauja jos interesams, ieško galimybių tenkinti jos poreikius.
- Klasės auklėtojas yra pedagogas, kuris:
  - užtikrina ugdomų mokinių saugumą,
  - ugdo tvirtas mokinių dorovės, pilietines, tautines bei patriotines nuostatas, laiduoja jų asmenybės galių plėtotę;
  - rūpinasi pagalbos teikimu mokiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;
  - nuolat informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) apie jų vaikų ugdymosi poreikius ir pasiekimus (Švietimo įstatymas).
- Klasės auklėtojas yra mokytojas, kuris koordinuoja klasės ugdomąjį procesą per šias pedagoginės veiklos sritis: darbą su mokiniais, toje klasėje dirbančiais mokytojais, su mokyklos vadovais bei kitais darbuotojais, mokyklos savivaldos institucijomis, su tėvais ir kitais socialiniais partneriais.
- Klasės vadovas – pedagogas, siekiantis atlikti ne tik mokytojo, bet ir ugdytojo funkciją (E. Vanagienė).
- Auklėtojas – ugdymo veikėjas, kurio pagrindinė funkcija yra auklėjimas. Klasės auklėtojas – mokyklos mokytojas, kuriam pavesta ugdyti klasės bendruomenę (L. Jovaiša. „Pedagogikos terminai“).
- Klasės auklėtojas - žmogus, kuriam labiau rūpi visapusiškas mokinių ugdymas, mokinių požiūris į mokymąsi, mokyklą, santykiai su bendraklasiais, mokytojais.

KLASĖS VADOVO KOMPETENCIJA

Daug galima rasti apibrėžimų, kuriuose atsispindi klasės vadovo samprata. Tačiau didesnę dėmesį reikia skirti darbo specifikai, vaidmens suvokimui bei veiklos tobulinimui. Ugdant vaiką neabejotinai labai svarbus klasės vadovo vaidmuo. Tai vadovavimo menas, gebėjimas, supratimas, mokėjimas dirbti su daugybe skirtingų pasaulių auklėtiniais ir jų tėvais. Kiekvienas pedagogas susimąsto, kaip rasti kelią į auklėtinių širdis, kaip turiningai leisti laiką,

kad ir tėvai būtų pagalbininkais bei partneriais, suprastų mokymo svarbą ir jaustų atsakomybę. Klasės vadovo kompetencija – būti diplomatiškam, geranoriškam, pasitikinčiam savimi ir kitais. Būtent šios savybės atneša tikėtiną sėkmę, vadovaujant klasei. Norint sėkmingai auklėti, reikia suprasti vaiko poreikius ir žinoti (rasti būdus), kaip juos patenkinti. Anot G. Butkienės, A. Kepalaitės, sunku atskirti asmenybę nuo profesijos, ypač tose veiklos srityse, kurioms būdinga nuolatinė sąveika su žmonėmis. Mokytojo profesiją paprastai renkasi tie žmonės, kurie nori žiniomis dalintis su vaikais, siekia ugdyti asmenybę, kuriems malonu matyti, kaip vaikas auga, keičiasi, darosi protingesnis. Kiekvienas mokytojas klasėje atlieka keletą svarbių vaidmenų (nesvarbu, ar klasė orientuota į vaiką, ar ne):

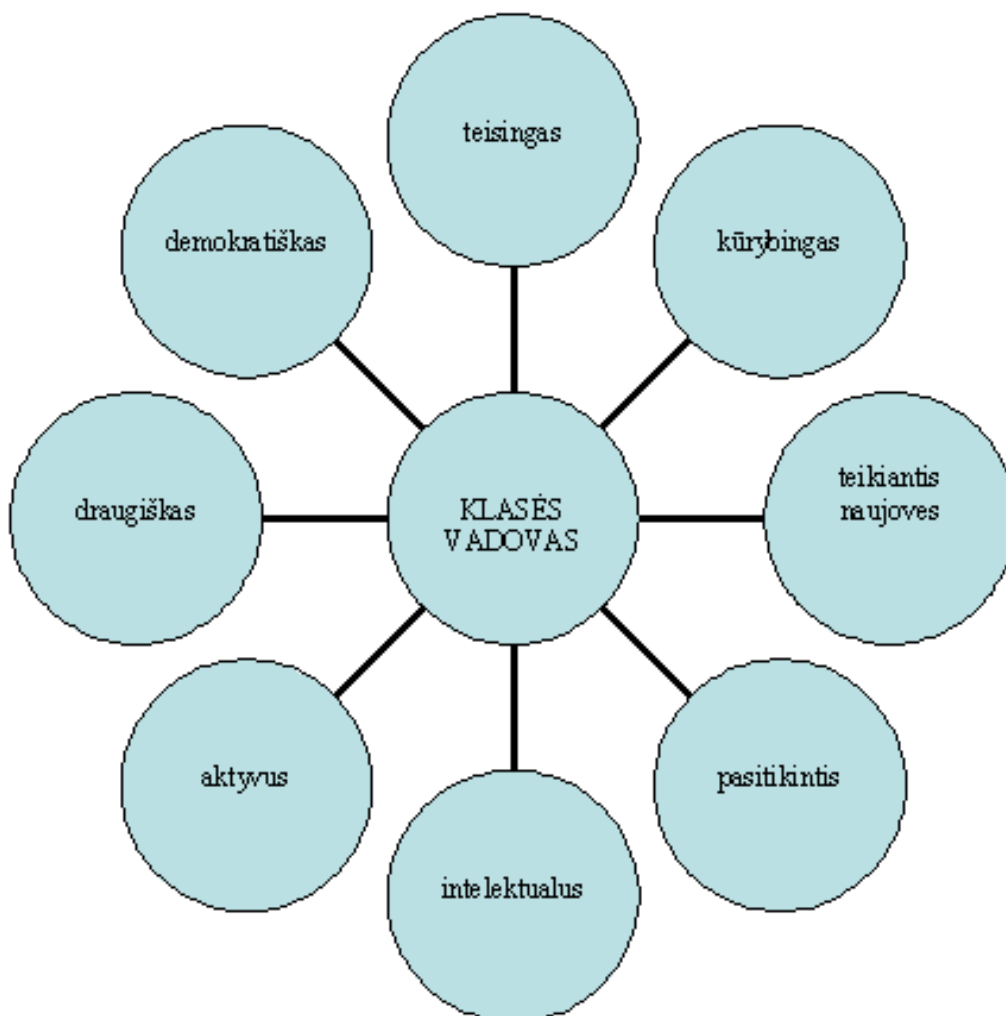
Mokytojas - klasės lyderis - atsakingas už psichologinį klasės klimatą, kuris priklauso nuo bendravimo su mokiniais stiliaus (autoritarinis, demokratinis, nuolaidusis).
Mokytojas - dalyko dėstytojas – rengiasi pamokoms, valandėlėms, planuoja mokymą, kuria aplinką, tinkamą mokymuisi, bendradarbiauja su mokiniais konkrečiomis situacijomis.
Mokytojas – auklėtojas, norėdamas geriau pažinti savo ugdytinius, pirmiausiai turėtų siekti suprasti save, analizuoti, apmąstyti savo veiklą, gerbti savo mokinius.
Mokytojas – vyresnysis mokinio draugas – tampa natūraliojo proceso metu ir tai įvyksta neformaliai bendraujant su ugdytiniais per pertraukas, laisvalaikį, ekskursijose. Tik bendradarbiavimas padeda vaikui pajusti, kad mokytojas tapo jo draugu. Šio tikslo siekimas užima nemažai laiko ir atitinkamų mokytojo asmenybės bruožų.

PEDAGOGO – AUKLĖTOJO VEIKLOS SUDEDAMOSIOS DALYS

Galima išskirti šias pedagogo-auklėtojo veiklos sudedamąsias dalis:

- 1) planavimas ir pasirengimas,
- 2) klasės atmosferos kūrimas,
- 3) mokymas,
- 4) profesinė atsakomybė.

Vienas iš svarbiausių veiksnių, užtikrinantis klasės vadovo autoritetą, yra pedagoginis meistriškumas. Auklėtojas turi sugebėti sudominti vaikus, sudėtingus dalykus perteikti paprastai, supaprastintai. Mokytojas privalo save valdyti, kalbą ir jos toną, judesius, žvilgsnį, šypseną, žodžius. Reiklumas, pagarba ir jautrumas auklėtiniams – būtinos gero pedagogo savybės. Darbas su atskirais auklėtiniais pagrįstas individualiu motinišku-tėvišku priėjimu. Ugdymo procese klasės vadovą galime vadinti centru, kadangi jis prisiima didelę atsakomybę už mokinių tobulėjimą plačiąja prasme, sėkmingą kūrybinių gebėjimų ir intelekto vystymą. Tai galima pavaizduoti schema:

KLASĖS AUKLĖTOJŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

Organizuojant ugdymo procesą, kiekvienas bendruomenės narys turi savo teises bei pareigas.

Klasės auklėtojo teisės :

Skatinti auklėtinius dalyvauti mokyklos, gimnazijos savivaldoje;
Organizuoti auklėtinių išvykas už mokyklos ribų;
Kontroliuoti auklėtinių pareigų vykdymą, padėti spręsti jų teisinės problemas;
Klasės auklėtojas turi teisę pasirinkti konstruktyvius auklėjimo ir bendradarbiavimo būdus, ugdant klasės bendruomenę, susidedančią iš mokinių.

Klasės auklėtojo pareigos :

Supažindinti mokinius bei tėvus su mokyklos tikslais ir uždaviniais, veiklos kryptimis ir mokinio elgesio, vidaus tvarkos taisyklėmis;
Tvarkyti klasės dokumentaciją, moksleivių asmens bylas;
Popamokinę veiklą su klase fiksuoti klasės dienyne;
Specialiųjų poreikių mokinius integruoti į klasės bendruomenę;
Ugdyti auklėtinių dorovines bei pilietines nuostatas;
Klasės auklėtojas (kuratorius) turi būti geras vadybininkas ir atlikti jam svarbius vaidmenis:
būti tarpininku, koordinatoriumi (derinti tėvų, mokytojų, vadovybės tarpusavio reikalavimus, požiūrius į ugdytinio mokymąsi, elgesio reikalavimus, sprendžia esmines ugdytinių būties problemas);
būti informacijos koordinatoriumi (koordinuoti ugdymo veiklą, inicijuojant bendradarbiavimą, siekiant bendrą mokyklos bendruomenės tikslų);
būti konfliktų sprendėju ir derybų vadovu;
būti klasės išteklių skirstytoju.

Klasės auklėtojo atsakomybė :

Klasės auklėtojas atsako už savalaikį klasės dokumentacijos, moksleivių bylų tvarkymą.;
Klasės auklėtojas atsako už mokinio saugumą išvykos ar jo organizuoto renginio metu;
Auklėtojas atsako už savo teisių ir pareigų viršijimą.

IŠSAMESNĖ KLASĖS AUKLĖTOJO VEIKLA SUSIDEDA IŠ PAREIGŲ BEI ATSAKOMYBĖS

Išsamėsnė klasės auklėtojo veikla susideda iš pareigų bei atsakomybės, kurią detalizuotai matote lentelėje:

Rūpinasi moksleivių ugdymu	Klasės auklėtojas: Rūpinasi moksleivių žmogiškąja, dvasine branda. Planuoja klasės veiklą, ugdymo procesą, užimtumą klasės valandėlių metu; darbo planus pateikia atsakingam asmeniui. Pažįsta moksleivių polinkius, poreikius, interesus; skatina juos dalyvauti svarstant ugdymo turinį, formas ir metodus. Domisi ir rūpinasi moksleivių sveikata, jų saugumu, vykdo narkotikų vartojimo ir kitų žalingų įpročių prevenciją, padeda jiems reguliuoti darbo ir poilsio režimą, puoselėti sveiką gyvenseną. Padedą moksleiviams spręsti išskylančias psichologines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas.
Bendradarbiauja su mokytojais, tėvais, globėjais, specialistais	Telkia klasėje dirbančius mokytojus ir kitus specialistus, tėvus (vaiko globėjus) bendriesiems ir gimnazijos ugdymo tikslams siekti. Tiekia moksleiviams ir jų tėvams (vaiko globėjams) išsamią informaciją apie gimnazijos siūlomas ugdymo programas, galimas pasirinkti ugdymo(si) kryptis, egzaminus. Esant reikalui telkia mokyklos/gimnazijos specialistus (psichologą, dalyko mokytoją, socialinį pedagogą, bibliotekininką ir kt.), tėvus (globėjus) padėti moksleiviams pasirinkti mokymosi kryptį, susieti ją su savo ateities veikla. Bendrauja su auklėtiniu ir jo šeima, informuoja tėvus (globėjus) apie auklėtiniui išskylančias mokymosi, bendravimo, elgesio problemas, ugdymo(si) rezultatus, esant reikalui, dalyvauja EVK (Elgesio vertinimo komisijos) arba klasės auklėtojų ar kitų komisijų posėdyje. Suteikia auklėtiniams reikiamą pagalbą mokymosi, socialinių sąlygų sukeltų sunkumų, smurto, prievartos, išnaudojimo ar kitais ekstremaliais atvejais. Tam reikalui pasitelkia mokyklos/gimnazijos pedagogus, specialistus, vadovus, tėvus (globėjus), vaikų teisių apsaugos tarnybų, pedagoginių psichologinių tarnybų, socialinės rūpybos tarnybų, visuomeninių organizacijų darbuotojus, specialistus bei atitinkamų institucijų kompetenciją.
Organizuoja klasės savivaldą. Rūpinasi moksleivių sielovadine ir	Inicijuoja ir remia moksleivių savivaldą klasėje, mokykloje/gimnazijoje, tvirtina demokratiškus bendravimo principus, aktyvią vertybiškai orientuotą pilietinę poziciją. Klasės auklėtojas, ugdydamas mokinių sąmoningumo ir atsakomybės jausmą, padeda sudaryti savivaldos grupę-tarybą, išrinkti seniūną, seniūno pavaduotoją, atsakingą už klasės kultūrinę veiklą, už budėjimą,

socialine veikla	lankomumą ir kt. Klasės auklėtojas padedą inicijuoti klasės tarybos darbą. Organizuoja klasių valandėles. Užtikrina klasės budėjimą mokykloje/gimnazijoje pagal sudarytą grafiką. Popamokinių renginių metu klasės auklėtojas yra atsakingas už moksleivių elgesį ir saugumą. Klasės auklėtojas domisi ir kartu su auklėtiniais įvertina jų socialinės veiklos patirtį.
Prižiūri klasės patalpas, švarą, inventorių	Klasės auklėtojas atsakingas už klasės patalpas ir joje esantį inventorių. Jeigu sugadintas inventorių, auklėtojas išsiaiškina nusikaltusius mokinius ir pavaduotojo padedamas reikalauja atlyginti nuostolius (nuostolio dydį nustato direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams). Kartą per mėnesį organizuoja klasės savitvarkos dieną, kurios metu valomi suolai, durys, grindys, sutvarkomas klasei paskirtas mokyklos plotas.
Skatina moksleivius atsakingai tvarkyti dienoraštį, pažymių arba pasiekimų knygeles	Supažindina ir primena moksleiviams apie pažymių ar pasiekimų knygelės - dienoraščio tvarkymą, skatina veiklos apmąstymą, kas ketvirtį patikslina knygelėje įrašytus rezultatus ir reikalauja, kad minėta informacija pasiektų tėvus (globėjus). Klasės auklėtojas į knygeles pasirašo tik tuomet, kai už nurodytą laikotarpį yra pasirašę tėvai arba globėjai. Jeigu parašo nėra, nedelsdamas apie tai informuoja tėvus arba globėjus. Pasirašoma tik už praėjusį laiką. Surinktas knygeles tvarko ne ilgiau kaip vieną dieną.
Tvarko klasės dienyną	Klasės auklėtojas atsakingas už pagrindinio dokumento – dienyno - tvarkymą; dienynas pildomas pagal pirmajame puslapyje nurodytas taisykles. Mokslo metų pradžioje klasių auklėtojai patikslina dienyne esančius duomenis su abėcėline knyga. Mokiniam draudžiama tvarkyti dienyną.
Tvarko mokinių asmens bylas	Mokslo metų pradžioje ir pabaigoje klasės auklėtojas sutvarko mokinių asmens bylas: • bylų segtuve turi būti mokinių sąrašas, mokinių nuotraukos; • bylose turi būti anketa-prašymas, gimimo liudijimo nuorašas, dokumentas, liudijantis apie mokinio išsilavinimą, metinių pažymių tabelis, direktoriaus įsakymai, pedagogų tarybos nutarimai, mokinio anketiniai duomenys, ugdymo sutartis;
	II gimnazijų klasių auklėtojai per antrąjį semestrą laikotarpyje

Papildomi nurodymai II, III ir IV gimnazijos klasių auklėtojams	išsiaiškina gimnazistų pasirinktus profilius, sudaro tolimesnio ugdymo mobilias grupes ir pristato direktoriaus pavaduotojui, atsakingam už ugdymo proceso organizavimą; III gimnazijos klasių auklėtojai pirmą rugsėjo dekadą surenka individualius mokinių tvarkaraščius, juos patikslina ir pristato pavaduotojui, atsakingam už ugdymo proceso organizavimą; III ir IV gimnazijos klasių auklėtojai rugsėjo mėnesį kontroliuoja gimnazistų visuomenei naudingo darbo programų ir projektų sudarymą; III ir IV gimnazijos klasių auklėtojai visus metus kontroliuoja ir registruoja dienyne Nr. 2 visuomenei naudingo darbo programų ir projektų vykdymą; III ir IV gimnazijos klasių auklėtojai, pastebėję, kad gimnazistai nevykdo visuomenei naudingo darbo programos, juos įspėja, aiškina šios veiklos svarbą. Apie tvarkos nesilaikančius gimnazistus klasės auklėtojai informuoja direktoriaus pavaduotoją, atsakingą už drausmę gimnazijoje.
Budėjimas mokykloje (gimnazijoje)	Mokytojų ir klasių budėjimo grafikus sudaro administracija, o klasių vadovai paskirsto moksleivius į postus. Klasės vadovas užtikrina klasės budėjimą mokykloje/gimnazijoje pagal sudarytą grafiką.

KOKS TURĖTŲ BŪTI AUKLĖTOJAS? AUKLĖTOJO PORTRETO “INTERPRETACIJA”

Pedagogo darbo sėkmė priklauso ne tik nuo profesinių kompetencijų tokių kaip pedagoginės žinios, gebėjimai, asmenybės savybės. Tam įtakos turi ir profesinis kryptingumas. Profesionaliam ugdytojui, kokioje mokymo įstaigoje jis bedirbtų, yra būtina turėti teigiamą nuostatą į ugdymą, pedagoginio darbo motyvaciją. Šiame procese taip pat turi būti įgyjamos bendradarbiavimui reikalingos asmens savybės, įtvirtinamos atitinkamomis nuostatomis. Būtent visa tai apima svarbią mokytojų ugdymo sferą.

Profesinę kompetenciją laiduoja dvejopi gebėjimai

- 1) specifiniai profesiniai gebėjimai;
- 2) bendrieji veiklos planavimo ir organizavimo gebėjimai.

Pedagogų – auklėtojų visuomeninio vaidmens esmė, pedagoginės kompetencijos tobulinimas, yra nuolat tyrinėjami ne tik užsienio, bet ir mūsų šalies pedagogų (Kregždė, Voveris, Jovaiša, Pukelis, Kavaliauskienė, Hopkins, Ainscow, West, ir kt.). Pastarieji akcentuoja, kad švietimo kokybės gerinimas įmanomas tobulėjant pačiam pedagogui, tampant profesionalia, kuriančia asmenybe, įprasminančia save pedagoginiame darbe. Tad tampa akivaizdu, kad nuolat kintantys jaunosios kartos ugdymo organizavimo bei realizavimo modeliai įpareigoja nuolat keistis ne tik ugdymo institucijas, bet ir pedagogus – auklėtojus nuolat tobulėti bei siekti kelti savo pedagoginę kompetenciją.

Koks turėtų būti tikrasis auklėtojas?

- Tai mokytojas, asmeniškai pažįstantis kiekvieną savo auklėtinį ir jo šeimą, besidomintis savo auklėtinių mokslo ir užklausinės veiklos pasiekimais, sugebantis paskatinti ir padrausinti silpniau besimokančius ar kitokių problemų turinčius vaikus, gerai išmanantis pedagogiką ir vaiko psichologiją.
- Skatinantis mokinius kuo aktyviau dalyvauti mokyklos gyvenime, visuomeninėje veikloje, sportuoti, kurti ir kt.
- Palaikantis nuolatinį ryšį su tėvais ir dalykų mokytojais.
- Žinantis apie kiekvieno auklėtinio sveikatos būklę.
- Stebintis, kaip jo/jos moksleiviai laikosi mokyklos vidaus taisyklių ir elgiasi viešose vietose.
- Organizuojantis klasių valandėles, kurių metu ne tik pateikiama informacija, bet ir diskutuojama įvairiais opiais mokyklos ar nūdienos klausimais.
- Padedantis moksleiviams susigaudyti vertybių sistemoje, pažinti save ir pasaulį, skatinantis kritinį ir kūrybišką mąstymą, atsakomybės jausmą, sąžiningumą, ugdantis visapusišką, apsišvietusią, brandžią ir laisvą asmenybę.
- Mokantis pagarbos žmogui ir aplinkai.
- Patrauklus, savo asmeniniu gyvenimu rodantis pavyzdį.
- Tai lyderis, kurio pagrindiniai bruožai yra sąžiningumas, kompetencija, strateginis mąstymas, žinios, tolerancija ir pasišventimas darbui.

„Tobulas“ auklėtojas turi pagirti ugdytinį už gerą darbą, mėgti ir mylėti kiekvieną individą, teisingai elgtis su kiekvienu auklėtiniu, dažnai šypsotis, teisingai vertinti net menkiausius mokinių darbus; padeda, jeigu ugdytiniui reikia pagalbos, skiria dėmesio asmenybėms, supranta auklėtinių problemas, yra visuomet draugiškai nusiteikęs auklėtinių atžvilgiu, juos gerbia.

Anot Černiaus, „tikrasis“ auklėtojas privalo sau pačiam prisiekti

- neturėti klasėje numylėtinių,
- niekada nesakyti pastabos auklėtiniui kitiems girdint (tai daryti asmeniškai),
- skatinti auklėtinius tobulėti,
- ugdyti pasitikėjimą,
- tartis su auklėtiniais bei jų tėveliais, iškilus problemai (kad priimtų tinkamą sprendimą),
- gerbti auklėtinius, laikyti juos partneriais,
- vadovautis geranoriškumo principu,
- būti reikliam, principingam,
- laikytis duoto žodžio,
- išvelgti vaikų talentingumą ir lavinti auklėtinius plačiąja prasme.

Pagal S. Eitminavičių, geras mokytojas pasižymi tokiomis savybėmis

- Nesijuokia iš ugdytinių, o juokiasi kartu su jais,
- Nemanoma, kad yra geras auklėtojas ar mokytojas. Nori būti geras ne dėl garbės, o dėl dorovinių įsitikinimų,
- Daro ne vien tai, kas yra aktualu, kas leidžia lengviau kelti kvalifikaciją,
- Nesako, kad jis yra mokytojas ir kad su juo reiktų būti bent šiek tiek elgtis kitaip – ugdytiniai tai jaučia patys,
- Nori, kad mokiniams būtų lengviau gyventi ir dėl bendravimo su juo, negalvodamas apie dėkingumą,
- Moka gražiai tylėti,
- Prisimena savo savijautą, kai pats buvo mokiniš,
- Kolegoms neapkalba savo mokinių,
- „nežinau“ – dažnai vartojamas žodis; sugeba jį pakomentuoti,
- Domisi tuo, kas vyksta čia ir dabar, nesivadovauja praeities patirtimi. Jis gyvas. Jis kuria dabar.
- Yra NET mokytojas, o ne TIK mokytojas.

Geras auklėtojas

- Visada atpažįsta ir sumažina moksleivių nerimą ir įtampą.
- Sudaro sąlygas moksleiviams gerai jaustis, pripažįsta jų individualybę, atkreipia dėmesį į jų individualius poreikius.
- Be negatyvaus spaudimo teikia daug reikšmės darbo etikai ir tinkamam asmeniniam elgesiui.
- Pozityviai vertina moksleivius ir jų tėvus, supranta, kad visiems reikės bendrauti.
- Vengia rėkti ir gąsdinti, tyliai ir ramiai palaiko discipliną, pozityvią kontrolę sieja su labai įdomiu mokymusi.
- Akcentuoja pagyrimą, bet ne kritiką.
- Atpažįsta moksleivių entuziazmą, talentą ir individualybę.
- Mato savo darbo rezultatų įvairovę ir įdomumą.
- Mato dideles mokomųjų programų ir mokymo turinio diferencijavimo galimybes kaip optimalų būdą ugdyti bendruosius moksleivių gebėjimus.
- Kūrybiškume ir smalsume mato raktą į moksleivių mokymosi patirties kaupimą.
- Suvokia mokymo institucijos pokyčius kaip teigiamus ir neišvengiamus.
- Naudoja įvairius mokymo stilius, įvertindamas mokymo turinį ir individualias moksleivių psichologines ypatybes.

Gero auklėtojo vadovaujama grupė - klasė

- gyvybinga, viskuo besidominti, pozityvi,
- pasiekia aukštų mokymosi rezultatų,
- mokiniai išgyvena silpną stresą ir įtampą,
- dauguma grupės narių yra tolerantiški ir linkę bendrauti,
- moksleiviai stengiasi pateisinti mokytojo viltis, jie tinkamai elgiasi,
- grupė pasitikima, jos nariams būdinga disciplina ir pasitikėjimas savimi.

Klasės auklėtojo veikla turėtų būti nuosekli, sisteminga ir gerai organizuota. Svarbu turėti aiškią ugdymo viziją, t.y. būsimos veiklos ir rezultatų įvaizdį, gerai suprasti ir išanalizuoti

ugdymo(si) situaciją ir kontekstą, numatyti konkrečius ir įgyvendinamus tikslus, numatyti prioritetus bei rezultatų vertinimo kriterijus. Negalima pamiršti, koks yra svarbus individualus darbas bei darbas su auklėtinių tėvais.

„Tikrasis“ auklėtojas turi būti ugdytojas – humanistas. Pastaruoju tampama ne iš karto. Kiekvienas turi suprasti savo galimybes, praeitį pasirengimą. Kandidatas į mokytojus turi pats įvertinti savo galimybes. Tam reikia atsakyti žymaus amerikiečių pedagogo — humanisto K.Rodžerso suformuluotus klausimus.

Pamėginkite patys paanalizuoti save

1. Ar galėsite sau leisti įsijausti į augančios ir besivystančios asmenybės vidinį pasaulį?
2. Ar galėsite, nebūdamas teisėju ir kritiku, pamatyti ir įvertinti šį pasaulį?
3. Ar galėsite leisti sau visišką atvirumą su jaunais žmonėmis, ar galėsite eiti į atvirų tarpusavio santykių riziką, kur abi pusės gali šio to pasimokyti?
4. Ar išdrįsite būti savimi intensyviuose grupiniuose santykiuose su jaunimu?
5. Ar galėsite padėti jauniems žmonėms išsaugoti vieną iš svarbiausių ypatybių - susidomėjimą savimi ir aplinkiniu pasauliu?
6. Ar galėsite atrasti kiekvienos asmenybės suinteresuotumą ir padėsite jai vystytis nepriklausomai nuo to, kuo tai nesibaigtų?
7. Ar galėsite būti kūrybiškas, kurdamas jaunimui palankias sąlygas pažinti žmones, patirtį, knygas, kitus šaltinius, skatinčias jų interesus?
8. Ar galėsite suvokti ir palaikyti beprotiškas ir netobulas mintis, lydinčias kūrybinį mokymą, kūrybinę veiklą?
9. Ar galėsite padėti ugdytiniais tapti integruota visuma su jausmais, prasismelkiančiais į idėjas ir su idėjomis, prasismelkiančiomis į jausmus?

GERI auklėtojai daug dėmesio skiria ir sau patiems, siekia suprasti save. Jei mokytojas suvokia savo elgesį, jo poveikį kitiems, supras ir savo auklėtinius. Jei jis supranta savo jausmus ir moka juos išreikšti, tai geriau supras ir mokinius. Tas, kuris gerbia save, gerbs ir mokinius.

Siekdamas profesinės kompetencijos, klasės auklėtojas labiau nei bet kuris kitas mokytojas turėtų skirti laiko asmeninei ir profesinei savityrai, nuolat kelti klausimus, susijusius su savo vaidmeniu:

- Kokius išgyvenimus man kelia mokiniai;
- Koks mano bendravimo stilius su auklėtiniais;
- Kaip reaguojau į neklusnumą, prieštaračius;
- Kas man sunkiausia;
- Koks aš esu konfliktuodamas su mokiniiais;
- Ar pastebiu konfliktų tipiškumą;
- Ar adekvačiai vertinu mokinių elgesį;
- Ar pastebiu ugdytinių problemas ir padedu jiems;
- Ar skiriu jiems pakankamai dėmesio ir laiko; ar suvokiu, kaip mane vertina auklėtiniai (kiti mokiniai).

Tokių klausimų analizė gali padėti auklėtojui labiau savimi pasitikėti, saugiau jaustis dirbant savo darbą. Pagarbos ir meilės vertas auklėtojas turėtų vengti bendravimo su auklėtiniais kliūčių:

Moralizacija

(Kur tavo
Toks tavo
nedaro g
Esi atsak
už tai, ka

Gėdijimas

(Aš tavo vietoje
negalėčiau į akis
pažiūrėti. Kaip tau
ne gėda?)

Geras auklėtojas turi gebėti aktyviai klausytis – reikšti iniciatyvą ir dalintis atsakomybe su kalbančiuoju (ugdytiniu arba tėvais), stengtis suprasti pasakytų žodžių turinį ir kalbančiojo jausmus. Auklėtojas, ketinantis vesti savo mokinius – ugdytinius demokratiškesnės, humaniškesnės ateities link, turėtų laikytis tokių pačių bendriausių taisyklių:

- kiekvienas auklėtinis turi jausti, kad jis dalyvauja klasės, mokyklos gyvenime. Auklėtojas – mokytojas privalo rūpintis, jog kiekvieno mokinio nuomonė būtų išklaudyta ir priimant sprendimus į ją atsižvelgta. (Tai skatina ugdytinius dalyvauti bendruomenės – visuomenės gyvenime);
- visos bendrą klasės ir mokyklos/gimnazijos gyvenimą reglamentuojančios taisyklės turi būti nustatomos mokinimas drauge jas aptarus.

Tikruoju auklėtoju gali tapti tik stipriai motyvuota asmenybė. Darbo motyvacija – tai savęs ir kitų žadinimas veiklai, siekiant savų ir organizacijos tikslų. “Tai sąmoningų ir nesąmoningų jėgų kylanti energija, kuri veikia individo ryšius su užduotimi ir sąlygoja jo elgesio darbe orientaciją ir pokyčius” (Marcinkevičiūtė).

Pedagoginio darbo motyvacija – poreikis ir polinkis auklėti vaikus, plėtoti asmenybės galias, daryti jų gyvenimą prasmingesnį, dalytis dvasinėmis, kultūros vertybėmis, būti aktyviam. “Tai interesas filosofijai, mokslinei žinijai, profesinės gyvenimo prasmės ir laimės siekis”. (Kavaliauskienė, Tijūnelienė).

Kasdien prisiminkite: “Aš esu MOKYTOJAS. Aš esu AUKLĖTOJAS”

Aš gimiau tą akimirką, kai klausimas išsiveržė iš vaiko burnos.

Buvau daug kuo ir daug kur.

Aš – Sokratas, raginantis jaunimą pažinti pasaulį per klausimus.

Aš – H. K. Anderseną, daugybėje pasakų atskleidžiantis tiesą.

Aš – M. Collins, kovojanti už kiekvieno vaiko teisę į mokslą.

Aš priklausau tai grupei mokytojų, kurių veidai ir vardai greitai pamirštami, tačiau pamokos ir asmenybės mokinių darbuose išlieka ilgai.

Man per vieną dieną tenka pabūti aktoriumi, draugu, slauge, gydytoju, treneriu, pamestų daiktų ieškotoju, pinigų skolintoju, taksistu, psichologu, tėvu, pardavėju, politiku, paslapčių saugotoju.

Aš – paradoksas. Geriausiai kalbu atidžiai klausydamas. Mano didžiausi gabumai – iš mokinių pagarbiai priimti tai, ką jie duoda.

Mano tikslas – ne materialios vertybės, nors visada ieškau mokiniuose slypinčių lobių.

Nuolatos bandau įžvelgti ir padėti prasmingai panaudoti kartais giliai po pralaimėjimų griuvėsiais pasislėpusius gabumus.

Aš pats laimingiausias iš visų dirbančių žmonių.

Gydytojas suteikia žmogui progą gyventi per vieną stebuklingą akimirką, o aš galiu stebėti atgimstančią vis naujais klausimais, mintimis ir draugystėmis asmenybę.

Auklėtojas – mokytojas žino, jog su meile ir tiesa kuriamas jo kūrinys liks visiems laikams.

Aš – kovotojas, kasdien kariaujantis prieš nuolatinį neigiamą požiūrį, baimę, abejingumą, prisitaikėliškumą ir apatiją. Laimei, turiu puikius sąjungininkus: Intelektą, Smalsumą, Tėvų paramą, Individualumą, Kūrybingumą, Tikėjimą, Meilę ir Juoką. Visi jie atkakliai mane remia.

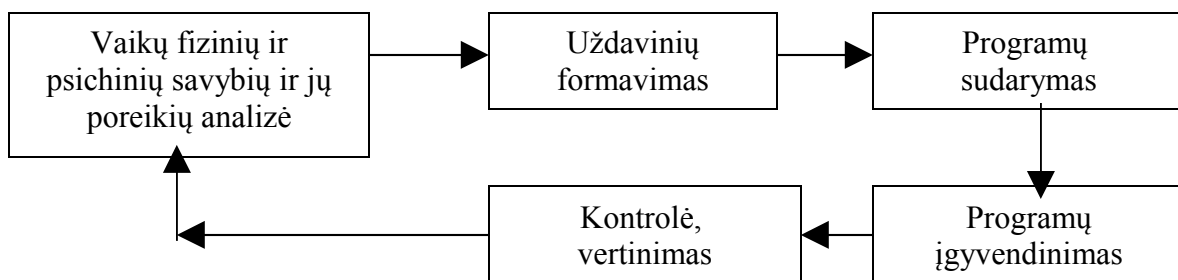
Mano praeitis pilna prisiminimų. Dabartis – viliojanti, pilna nuotykių ir smagumo, nes man leista prisiliesti prie ateities.

Pagal J. W. Schlatter

KLASĖS AUKLĖTOJO VEIKLOS SRITYS

Pastaruoju metu daug rašoma apie kaitą ugdymo įstaigose, kas įpareigoja auklėtoją ieškoti naujų, demokratiškesnių veiklos būdų, taikyti novatoriškas idėjas organizuojant ugdymo procesą. Visa tai, ką auklėtojas stengiasi perteikti savo ugdytiniams, jis privalo turėti pats. Jis privalo veikti vaikus taip, kad visa tai, kas sudaro ugdymo turinį ir yra perteikiama – žinios, gebėjimai, įgūdžiai, nuostatos – taptų vaikų vidine nuosavybe. Dėl to auklėtojas pats privalo nuolat tobulėti, perimti naujoves ir stengtis vadovautis tuo savo pedagoginėje veikloje.

Auklėtojo vaidmenį, organizuojant ugdymo procesą, galima matyti auklėtojo veiklos modelio schemoje:

Iš auklėtojo veiklos modelio schemos matyti, kad visi šio veiklos komponentai yra susiję ir veikia vienas kitą. Pedagogams - klasės vadovams modeliuojant savo veiklą ir organizuojant ugdymą tenka bene pagrindinis vaidmuo šiame pedagoginiame procese. Organizuojant ugdymo procesą, išryškėja labai svarbus dalykas auklėtojo veikloje – planavimas, kuriame atsispindi visas ugdomasis darbas. Atsižvelgiant į klasės auklėtojo pareigas ir auklėjamojo proceso struktūrą bei ypatybes, galima suformuluoti tokius svarbius klasės auklėtojo veiklos bruožus:

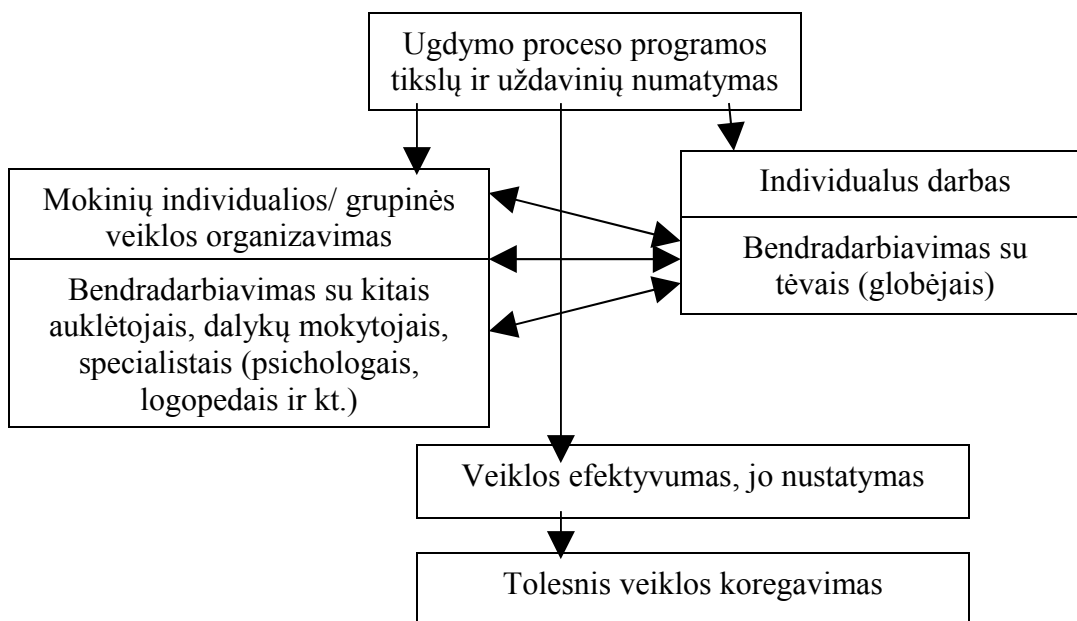
Mokinio išsiauklėjimo tyrimas	Padėdamas vadovauti klasei, pedagogai visų pirma stengiasi pažinti mokinių individualias savybes, kolektyvo susiformavimo lygį, viešąją klasės nuomonę ir pan. Mokinių išsiauklėjimas nagrinėjamas ir vėliau: klasės auklėtojas nuolat siekia apibūdinti auklėjamojo darbo rezultatus ir jais remdamasis, formuluoti naujus auklėjimo uždavinius
Auklėjimo perspektyvos nustatymas	Klasės auklėtojas numato auklėtinių asmenybės

	vystymosi ir klasės kolektyvo veiklos perspektyvas. Pirmosios apibūdina pagrindines auklėjimo kryptis, todėl jas nustato pats klasės auklėtojas. Kolektyvo veiklos perspektyvos apibūdina auklėjamąsias priemones, būdus, kuriais bus siekiama auklėjamųjų tikslų. Klasės auklėtojas gali pasiūlyti savo auklėtiniams šias perspektyvas, nuteikti jų siekimui, tačiau viskas priklausys nuo to, ar jos taps mokinių veiklos tikslais.
Auklėtinių veiklos organizavimas	Klasės auklėtojas auklėjamąjį darbą turi suprasti kaip mokinių savarankišką veiklą ir rūpintis jos organizavimu. Mokiniui ši veikla yra pats jų gyvenimas, klasės auklėtojui- pedagoginio poveikio priemonė.
Bendradarbiavimas su klasės mokytojais	Kiekvieno dalyko mokytojai užsibrėžia ne tik lavinamuosius tikslus. Klasės auklėtojas siekia, kad mokomasis procesas padėtų realizuoti jo numatytus auklėtinių asmenybės formavimosi perspektyvas.
Ben	Mokykla, šeima ir visuomenė yra jėgos, nuo kurių vieningo poveikio priklauso vaiko asmenybės vystymasis. Šioje sąjungoje pagrindinis vaidmuo priklauso mokytojiui - auklėtojiui. nes jis būdamas izuoti ojai uoja umato linti

Auklėtinių pažinimas,
charakteristika

Kalbant apie klasės auklėtojo darbo planavimą, reikia pasakyti, kad mokytojai nevienodai vertina šį darbo barą. Vieni mano, kad didelė pagalba auklėjamajame darbe, kai tiksliai apibrėžiama veikla, numatomi jos tikslai ir uždaviniai. Kita klasės auklėtojų grupė yra priešiška nusiteikusi prieš savo veiklos planavimą. Tie mokytojai skundžiasi, kad jų planų rašymas užima nemažai laiko ir reikalingas tik tikrintojams. Tačiau plano buvimas yra sudėtinė tikslų ir prognozavimo dalis. Planas tampa pavyzdžiu, kaip veikti ir elgtis.

Klasės auklėtojas dirba:

Su klase

Tikslas – formuoti klasės bendruomenę, kuri būtų gerai organizuota, gebėtų atstovauti klasės interesams ir kurios kiekvienas narys galėtų įgyvendinti savo individualius ugdymosi tikslus ir poreikius.

Darbo su klase sritys:

1. Tarpasmeninių mokinių santykių kūrimas ir koregavimas.
Paskatinimai leidžia kiekvienam vaikui pasijusti svarbiam ir vienią klasę.
2. Klasės savivaldos organizavimas.
Siekdami išugdyti besimokančius visą gyvenimą mokinius, turime jiems suteikti galimybę išbandyti save priimant sprendimus.
3. Atstovavimas klasės interesams ir įtraukti į mokyklos savivaldos veiklą.
Klasės auklėtojas siekia mokinių integravimosi į mokyklos bei vietos bendruomenės gyvenimą.

Su dirbančiais toje klasėje mokytojais, kitais specialistais

Tikslas – rinkti informaciją ir koordinuoti veiklą, siekiant bendrų klasės ugdymo tikslų.

Klasės auklėtojas bendradarbiaujamu visų dalykų mokytojais, administracija, mokyklos psichologu, specialiuoju pedagogu, socialiniu pedagogu ir kt.

Su mokiniais ir jų šeimomis individualiai

Tikslas – skirti dėmesį kiekvienam mokiniui, siekiant kartu su šeima padėti įveikti vaiko ugdymosi,

mokymosi ir socializacijos sunkumus.

Su tėvų grupe

Tikslas – kurti tėvų grupę, kuri gebėtų mokykloje atstovauti savo vaikų klasės interesams. Stiprindamas mokyklos ir tėvų bendradarbiavimą *auklėtojas*:

- Suteikia tėvams galimybę lankytis pamokose;
- Reguliariai informuoja tėvus apie vaiko ugdymosi pasiekimus;
- Kviečia į mokyklos renginius, rengia tėvams atviras pamokas, kurių metu tėvai gali stebėti ugdymo procesą, susipažinti su vaiko pasiekimais;
- Organizuoja bendrus formalius ir neformalius mokytojų ir tėvų susitikimus;
- Įtraukia tėvus į drausmės klausimų sprendimą.

Klasės vadovas turi prisiminti, jog:

- tėvų įtaka vaiko gyvenime yra labai svarbi,
- reikia būti atviru ir geranorišku su tėvais,
- nereikia vesti „sausų“, „šaltų“, „plikų“ susirinkimų,
- tėvai gali skirti daugiau dėmesio savo vaikui,
- tėvai gali būti geri patarėjai ir pagalbininkai,
- tėvų dalyvavimas renginiuose, pamokose įkvepia vaikų norą daugiau žinoti,
- būtina mokėti suteikti tėvams reikiamą informaciją ir kvalifikuotą pagalbą,
- reikia įvertinti, paskatinti, padėkoti tėvams pagalbininkams.

DARBO PLANAVIMO SU AUKLĖJAMĄJA KLASE PAVYZDYS

Kaip parašyti teisingą bei racionalų darbo su klase planą? Nuo ko pradėti jaunajam auklėtojų arba ką pakoreguoti jau patyrusiam auklėtojų, norinčiam tobulinti savo veiklą? Pateikiu pasiūlymą. Pirmieji žingsniai:

- 1) susipažinti su mokyklos veiklos planu;
- 2) susipažinti su ugdymo uždaviniais mokslo metams;
- 3) susižinoti, kokie bus tradiciniai renginiai, šventės;
- 4) pirmo susitikimo (arba rugsėji) su klase metu išsiaiškinti auklėtinių pageidavimus – ką jie norėtų sužinoti klasės renginių metu, kokias problemas išspręsti;
- 5) atsižvelgiant į auklėtinių amžių, parengti aktualias pokalbių ir diskusijų temas, numatyti kuo įvairesnes darbo formas: viktorinas, konkursus ir t.t.

Planuojant auklėjamąjį – ugdomąjį darbą, galima vadovautis klasės vadovo darbo planavimo atmintine:

1. klasės vadovas, planuodamas savo darbą, turi rasti teisingą santykį tarp mokyklos/gimnazijos plano, paralelių klasių numatomų renginių ir darbo su konkrečia klase plano.
2. klasės vadovas, galutinai sudarydamas savo planą, į jį įtraukia renginius, kurie numatyti visos mokyklos/gimnazijos ugdymo proceso plane.
3. į klasės vadovo darbo planą įtraukiami ir bendri paralelių klasių arba klasių grupių suplanuoti renginiai.
4. klasės vadovas paruošia darbo planą, kurį sudaryti turi išplėstinė pedagoginė klasės charakteristika ir konkrečiai suformuluoti auklėjamojo darbo su klase tikslai ir uždaviniai.

Tuomet galima pradėti rengti individualią ir detalesnę klasės auklėtojo veiklos programą. Siūlomi variantai:

I variantas

Laikas /mėnuo	Individualus darbas su mokiniais	Ugdomasis darbas su klase	Bendradarbiavimas su:	
			mokytojais	tėvais
Pvz.: Rugsėjis	Pokalbis „XXX“ arba Pažintis su mokiniais, jei auklėtiniai skiriami pirmais metais.	Aptariame, kaip....	Programų, planų ruošimas	Dėl mokyklinių priemonių, pratybų sąsiuvinių, sportinės aprangos aprūpinimo; Bendravimo formų, priimtinausių tėvams, nustatymas ir pan.

II variantas

Klasės veiklos sritis	Veiklos turinys	Atlikimo data	Atsakingas	Pastabos apie organizuotą veiklą, pasiekimai.

III variantas

Mėnuo	savaitė	Darbas su mokiniais			Bendra- darbiavi- mas su dalykų mokyto- jais	Bendra- darbiavi- mas su mokinių tėvais	Savaran- kiškas mokinių darbas	Pastabos apie organizuotą veiklą, renginius, pasiekimai.
		Klasės vadovo organizuojami renginiai	Individuali pagalba mokiniams, darbas su jais	Pagalba specialiųjų poreikių ar gabumų turintiems mokiniams				

REKOMENDUOJAMOSIOS KLASĖS AUKLĖTOJO INICIJUOJAMOS VEIKLOS FORMOS

Plačiau apžvelkime organizuojamus renginius. Klasės vadovo veikla turi būti sisteminga, gerai apgalvota, pritaikyta pagal ugdytinių išprusimą bei amžių. Renginiai gali būti įvairūs. Auklėjamasis

renginys – tai įvairiapusės mokinių veiklos organizavimo forma, kurią numato ir pasiūlo klasės vadovas, atsižvelgdamas į mokinių pageidavimą, amžių, konkrečius darbo tikslus ir sąlygas.

Klasės valandėlė

Rašant ir planuojant klasės valandėlių temas (rekomenduojama klasės valandėlių programą parengti prieš prasidedant mokslo metams), reikia atsižvelgti į šios veiklos tikslus bei uždavinius – remiantis tuo parinkti aktualias temas. Pastarosios pasirenkamos nuo amžiaus, žingeidumo ir turimų žinių.

Klasės valandėlių tikslai ir uždaviniai:

- 1) pažinti ugdytinių vidinį pasaulį ir padėti išspręsti kilusias problemas, nesutarimus;
- 2) puoselėti gražius tarpusavio santykius: ugdytinis – auklėtoja – šeima – kiti mokytojai;
- 3) ugdyti pilietiškumą, žmogiškosios vertės supratimą ir savęs reikalingumą, t.y. suvokimą apie asmenybės unikalumą;
- 4) laiku įžvelgti kūrybiškumo pradus ir sudaryti sąlygas turimiems gabumams lavėti;
- 5) suformuoti darnų bendradarbiaujančios klasės kolektyvą;
- 6) siekti mokinių saugumo klasėje bei mokykloje ar gimnazijoje.

Etiniai pokalbiai

Etinių pokalbių funkcijos:

- 1) mokyti mąstyti apie žmogaus gyvenimo tikslą ir prasmę, apie laimę;
- 2) išsiaiškinti saviuklos esmę ir pažadinti jos poreikį;
- 3) suteikti elementarių psichologijos žinių;
- 4) mokyti pastebėti humaniškumo apraiškas konkrečiuose žmonių poelgiuose, kasdieniniuose santykiuose;
- 5) pagilinti žmogaus sąvoką, išryškinti tai, kas sudaro ir lemia vertingumą;
- 6) mokyti pažinti save ir kitus, mąstyti apie poelgius, elgesį, išgyvenimus, aiškintis priežastis;
- 7) mokyti suprasti kitus, vertinti ir analizuoti poelgius.

P. Dereškevičiaus nuomone, etinių pokalbių sėkmę lems tokie klasės auklėtojų bruožai:

- psichologinis išprusimas,
- maloni išorė,
- kuklumas, taktiškumas,
- mokėjimai greitai ir lengvai kontaktuoti,
- mandagumas, stengimasis įgyti mokinio pasitikėjimą (išlaikyti paslaptį, tesėti duotą žodį),
- mokėjimas vadovauti pokalbiui, skatinti mokinius išsipasakoti,
- gebėjimas tvardyti, savo laikysena ir elgesiu teikti ramybę ir pasitikėjimą,
- gebėjimas greitai orientuotis, staigiai apsispręsti, lanksčiai elgtis,
- mokėjimas stebėti mokinį pokalbio metu,
- gebėjimas įsiminti esminius pokalbio momentus (mokinio laikyseną, reakciją pasikeitimą, užuominas ir kt.),
- tolerantiškumas, susilaikymas nuo griežtų sprendimų bei vertinimų,
- nekalbėjimas įsakmiu, administraciniu tonu, kad mokinys nepasijustų tardomas.

Aptarimai

(kino filmų, spektaklių, knygų, periodinių straipsnių, televizijos laidų, parodų ir t.t.)

Specialistų paskaitų

disputų ir pokalbių rengimas

Konkursų organizavimas

Ši veikla padeda ugdyti auklėtinių organizacinius gebėjimus, iniciatyvą, savarankiškumą, kūrybingumą, plėtoja mokinių akiratį, skatina lenktyniaujant siekti gerų rezultatų. Klasės vadovas turi susitarti su mokiniais, apgalvoti konkurso nuostatus.

Rengiant konkursą, svarbu:

- Tikslai ir uždaviniai,
- Laikas ir vieta,
- Dalyviai,
- Eiga ir sąlygos,
- Rezultatų susumavimas,
- Apdovanojimai.

Švenčių, mugių organizavimas

Vakarų, vakaronių, rytmečių ir popiečių organizavimas

Tikslas – mokyti kultūringai leisti laisvalaikį, ugdyti kūrybingumą, savarankiškumą, dėmesio kultūrą.

Rūšys:

- 2) poilsio;
- 3) laisvalaikio – siurprizų, išradingumo, fantazijos ir t.t. renginiai;
- 4) humoro;
- 5) teminiai.

Viktorinų organizavimas

Viktorinų rūšys:

- 1) paprastoji – siekiama kuo daugiau mokinių sudominti kuria nors mokslo šaka;
- 2) apibendrinamoji – norima pakartoti, susisteminti žinias derinant su mokinių kūryba;
- 3) baigiamoji – planuojama išsiaiškinti, kiek gilios bei plačios įvairioje veikloje įgytos žinios.

Šiai pažintinei formai yra būdinga:

- temos pasirinkimas,
- tikslų bei uždavinių numatymas,
- literatūros nurodymas,
- vertinimo komisijos sudarymas,
- klausimų, užduočių parinkimas,

- viktorinos eigos plano ir scenarijaus paruošimas,
- apdovanojimai.

Sienlaikraščių, biuletenių, lankstinukų kūrimas

Sportinių ir kultūrinių renginių organizavimas

Susitikimų, visuomeninės veiklos organizavimas

Bendrų su tėvais renginių, susirinkimų organizavimas

Galima rinktis vieną rūšį arba visas tris (parodytos sekančioje schemoje), siekti visų rūšių tikslų, nors lyginamasis svoris būna nevienodas. Vienuose susirinkimuose skiriama daugiau dėmesio vieniems, kituose – kitiems tikslams.

Susitikimo su tėvais rūšys:

- 1) pedagoginiai – šviečiamieji (pedagoginių žinių vaiko klausimais pateikimas);
- 2) informaciniai (informuojami tėvai apie vaikų mokymąsi, elgesį ir pan.);
- 3) auklėjamieji (siekiama skleisti gerąją tėvų patirtį, sekti gražiais kitų šeimų pavyzdžiais).

Reikia atminti, jog netinka rengti tėvų ir mokinių bendrus susirinkimus drausmės, pažangumo klausimais, nes tokie susirinkimai paprastai padaro daugiau žalos, nei naudos.

Sociologinių apklausų organizavimas

Aktyvaus poilsio formos

Aktyvaus poilsio formų rūšys:

- 1) turistiniai žygiai;
- 2) išvykos;
- 3) ekskursijos:
  - pagal objektą:
    - gamtinės;
    - meninės;
    - istorinės;
    - gamybinės;
    - neakivaizdinės;
  - pagal trukmę:
    - ilgalaikės;
    - trumpalaikės;
  - pagal apimtį:
    - dalinės;
    - bendrosios;
- 4) kelionės;

Klasės auklėtojas turi atminti, kad pagrindiniai reikalavimai ekskursijoms yra:

- objektas turi atitikti numatytus auklėjimo tikslus,

- turinys ir trukmė turi būti prieinami mokiniams,
- kad mokiniai nepamirštų faktinės medžiagos, turi pasižymėti užrašuose svarbesnę informaciją,
- mokiniai turi būti drausmingi, organizuoti, laikytis saugos reikalavimų,
- gamybinių ekskursijų metu sudaryti sąlygas mokiniams bendrauti su darbuotojais.

Mugės

Projektinė veikla

Projektų tipai:

- 1) tyrimas – tai toks projektas, kada užduodamas klausimas, suformuluojama hipotezė, daromos išvados. Hipotezei tikrinti naudojamas eksperimentas, grindžiamas mokslinio tyrimo metodu;
- 2) laboratorinis eksperimentas – tai projektas, kuris atliekamas eksperimentiškai, naudojant įvairius mokslinius leidinius, vadovėlius ar enciklopedijas. Atlikus projektą paprastai nauji unikalūs klausimai neįkyla, tai vadinamasis informacijos tikrinimo projektas;
- 3) pranešimai bei plakatai – tai literatūros studija, naudojant daug mokslinių leidinių bei kitos reikalingos literatūros. Informacija suklasifikuojama, supaprastinama ir parašoma ataskaita bei nupiešiami atitinkami plakatai;
- 4) hobis – hipotezės nėra tikrinamos. Pagrindinis šio projekto tikslas yra surinkti dominančius daiktus, faktus ar kitokią medžiagą suklasifikuoti ir pateikti;
- 5) modeliavimas – tai techninis mokslinio principo aiškinimas, kai projektas yra atliekamas konstruojant įvairius modelius.

SUDARANT DETALESNĮ AUKLĖJAMOSIOS VEIKLOS PLANĄ GALIMA VADOVAUTIS PAVYZDŽIU – PASIŪLYMU

Klasės renginių funkcijos:

- 1) plečia akiratį;
- 2) ugdo kūrybiškumą;
- 3) įtvirtina ir gilina žinias, mokėjimus, įgūdžius;
- 4) sudaro galimybę kiekvienam atsiskleisti;
- 5) formuoja kultūringo elgesio įgūdžius ir įpročius;
- 6) sutelkia ugdytinius darbus;
- 7) moko turiningai leisti laisvalaikį;
- 8) ugdo iniciatyvą ir savarankiškumą;
- 9) stiprina bendravimą ir bendradarbiavimą.

Klasėje vykstančių renginių naudingumas matomas lentelėje:

Inicijuojamos veiklos forma	Tema	Pasiūlymai

Šventė	Rugsėjo 1-osios šventė	Vasaros išpūdžių aptarimas, siūloma kultūrinė, pažintinė, meninė, sportinė veikla. Naujokų pristatymas. Naujovių, kitų pokyčių aptarimas ir pan.
	Kalendorinės šventės.	Vėlinės, Užgavėnės, Velykos, Joninės, Kalėdos ir t.t.
	Gimtadienių šventė	Galima rengti 4 kartus pagal metų laikus gimusių mokinių gimtadienių šventes. Mokomasi sveikinti, kuriami darbeliai, mokomasi kultūringo elgesio prie stalo, svečių priėmimo etiketo ir pan.
Klasės valandėlė	Klasės atributika	Galima sukurti klasės himną, vėliavą, simboliką ir pan.
	Mokslo metų darbo plano sudarymas. Veiklos pasiūlymai.	Planuojama veikla su ugdytiniais, kiekvienas išreiškia savo pageidavimus – pasiūlymus lapeliuose arba kita forma.
	Savianalizė	Mokiniai su klasės vadovu analizuoja ugdymosi, popamokinės veiklos pasiekimus. Bendravimas su dėstančiais mokytojais „Už apvalaus stalo“. Sąmoningo požiūrio į mokymąsi siekimas. Auklėtiniai aprašo renginį, kuriame dalyvavo. Pasiūlymas rašyti laišką draugui, auklėtojui, tėvams ar pan.
	Aš – šeimos dalis.	Pasiūlymas geriau pažinti savo šeimą, giminės šaknis. Galima sudaryti paprastą arba sudėtingą genealogijos medį.
	Išsipasakojimas klasės vadovui	Šiuo atveju auklėtojas yra patikimas draugas ir patarėjas. Analizuojant išsipasakojimus, stengiamasi nepažeisti jų teisių ir profesionaliai padėti.

	„Idėjų bankas“	Nauji pasiūlymai dėl ugdymo proceso gerinimo arba popamokinės veiklos.
	Profesinis orientavimas.	„Galimybių medis“, „Mano pasirinkimas“, „Mano širdies kelias“, „Profesinė karjera“ ir pan. Galima pasikviesti profesinio orientavimo specialistą.
	Kasdienės situacijos	Mokoma prisitaikyti ir gyventi nuolat besikeičiančioje visuomenėje. „Gyvenimo įgūdžių ugdymas“.
	Mokslo metų ataskaita	Veiklos apžvalga, geriausių kūrybinių, konkursinių darbų pristatymas, apdovanojimai. Pasiekimų apžvelgimas.
	Neplanuota valandėlė	Mokiniai nudžiugina draugus koncertu ar kita veikla.
Specialus disputas – pokalbis	Klasės vidaus taisyklės, klasės savivaldos (aktyvo) rinkimai	Susipažinimas su mokyklos/gimnazijos bei klasės vidaus taisyklėmis, mokinių pareigomis bei teisėmis. Renkama klasės administracija, pasiskirstomos pareigybės ir t.t.
Disputas	Teminiai	„Gyvenimo prasmė. Kur ją matai?“, „Ką reiškia būti šiuolaikiškam?“, „Kaip tapti lamingam?“, „Etiketas ir mada“, „Mokytojai ir mokiniai. Kur abipusio supratimo raktas?“, „Kuo būti ir kokiam būti?“, „Noriu“ ir „reikia“ gyvenime“, „Ar gali būti draugystė be meilės?“ ir pan.

	Aiškiaregystė, bioenergetika, magija: menas, apgaulė, mada ar gyvenimo būdas?	Aptariamos TV laidos „Kitoks gyvenimas“, „Moterų laimė“, „Ties riba“ ir kt. Susidūrimas su anomaliais reiškiniais, jų aiškinimas. Tikėti horoskopais, ar ne? Konstruktyvaus mąstymo literatūros įtaka kasdienybėje. Galima suskirstyti klasę į dvi komandas (pritariančiųjų ir prieštaraujančiųjų) ir vesti disputą.
Pokalbis	Individualus pokalbis su auklėtiniu.	Kalbama, kada reikalinga mokiniui pagalba, patarimai, kada auklėtiniui svarbi mokytojo nuomonė, supratimas, moralinė parama (ypač, jei mokinys neturi mamos, tėčio). Arba dėl konfliktinės situacijos išsiaiškinimo.
	Pokalbis su spec. poreikių auklėtiniais	Pagalba specialiųjų poreikių auklėtiniams.
Pokalbis - diskusija	Aptarimai, pokalbiai, diskusijos	Aptarimai: perskaitytos knygos, matyti filmai, turiningo laisvalaikio namuose leidimas... Pokalbiai: saugaus eismo ir civilinės saugos temos, „Žiemos pavojai“, mergaitėms apie mandagumą su berniukais, kūno higieną, berniukams apie kūno švarą, tinkamą elgesį, „Mokymo ir mokymosi kontrolė“... Diskusijos : „Ar gera mano klasėje“, „Noriu, galiu ar privalau?“, „Ar sunku būti geram?“...
Etinis pokalbis	Etinis pokalbis.	„Žodžio galia: pagalba ir įžeidimas“, „Gailestis ir atjauta“, „Pagarba kitam“, „Tik pas darbštų gera ir jauku“, „Abejingumas – mūsų priešas“, „Valingas žmogus yra stiprus“, „Moki kalbėti, mokėk ir patylėti“, „Ištikimybė žodžiams ir pažadams“, „Kuklus nesigiria gerais darbais“, „Noras ir būtinybė“ ir kiti pokalbiai apie gyvenimo vertybes (knyga Schiller P.B. „vertybių knyga“, 2005).

Popietė	Intelektinio pobūdžio popietė	Kryžiažodžių, patarlių, raiškaus žodžių, mįslių popietės. Mįslių ar knygų karaliaus rinkimai. Pvz. temos: „Duonelė – mano seselė“, „Skaičiuokliukai“, „Gamtos reiškiniai“, „Negyvieji daiktai“ ir pan.
	Teminė popietė	„Mano močiutė“ (močiucių pasakojimai apie vaikystę, patarlės, priežodžiai). „Velykaitis“. „Uždekime vėlinių žvakutę“. „Tau, Mamytė“. „Žiemos žvangučiai“. Gerumo popietė. Popietė klasės vadovo namuose (kelionių įspūdžiai, atsiminimai iš mokyklos ir t.t.). „Pasitinkant vasarą“ (baigiantis mokslo metams).
	„Mano augintinis“	Rekomenduojama susipažinti su klasės draugų mylimiausiais augintiniais. Pagal galimybes, atsinešti parodyti augintinį (jo nuotraukas), pristatyti jo veiklą, gyvenimo būdą ir t.t.
Sportinis renginys	Sporto varžybos	Rengiamos klasėje arba tarpklasienės sporto varžybos: kvadrato, šachmatų, krepšinio, estafėčių ir pan.
Aktyvus poilsis	Ekskursija (į parką, prie ežero ar upės)	Pažintis su augalija. Žaidžiami judrūs žaidimai. Mokomasi rūpintis, stebėti, grožėtis gamta.
	Ekskursija į muziejų, parodą	Plečiamas akiratis, susipažįstama su naujovėmis.
	Ekskursija po šalį	Lankymasis pasirinktame Lietuvos mieste, aplinkinių miestų įžymiose vietose. Ekskursija į mokytojo buvusią mokyklą, tėviškę. Įstaigų lankymas. Bendraujama ir bendradarbiaujama su kitų mokyklų mokiniais.

	Išvyka į gamtą	„Liaudies žaidimai“, judrūs žaidimai. Gamtos reiškinių stebėjimas ir pan.
Sienlaikraščio kūrimas	-	Aktualios klasei medžiagos talpinimas stende. Kūrybinio, informacinio bei planinio puslapių kūrimas.
Visuomeninė veikla	Naujas klasės gyventojas	Norint sukurti ramesnę, draugiškesnę atmosferą klasėje, apgyvendinamas „naujas augintinis“. Jei sąlygos leidžia, tai galėtų būti gyvūnėlis. Galima ir simbolinę žaislą vadinti naujuoju klasės gyventoju. Jam renkamas vardas, daromos krikštynos ir pan. Tuo būdu skatinamas mokinių vieningumas, palaikoma santarvė, draugiškumas, stiprinamas atsakomybės jausmas.
	Akcijos	„Paremk, jei gali“, „Gėlė mokyklai“, „Puoškime klasę“, „Baltasis badas“, „Knygučių sanitarai“, „Įkelk inkilėlį“, „Padėk draugui“, „Balandis –švaros mėnuo“, „Kviečiame gyventi gražiau“ ir pan.
	Klasės savitvarkos diena	Tvarkomas klasės interjeras, palaikoma klasėje švara, gražinamas interjeras ir pan.
	Mokytojo diena	Mokytojai dalyvauja mokinių ruoštoje šventinėje programoje, pamokas veda vyresnių klasių mokiniai.
Specialisto paskaita	Pokalbis su medicinos darbuotoju (medicinos sesele)	Specialistas gali pasiūlyti įvairių temų: higiena, lytinis švietimas „Seksas: dabar ar vėliau?“, pirmoji pagalba, apsauga nuo ligų, reikalavimai sveikatai, tinkamas dienos režimas, sveika mityba ir gyvensena ir pan.
	Pokalbis su psichologu	Kaip įveikti egzaminų arba kitokią baimę, kaip pozityviai save nuteikti arba kitos bendravimo psichologijos temos.

Kultūrinis renginys	Spektaklio stebėjimas ir aptarimas	Pakviestų kolektyvų programų arba spektaklio stebėjimas, išpūdžių knygos sudarymas, turiningo laisvalaikio leidimo formų aptarimas, siūlymai, analizė ir t.t.
Koncertas	Teminiai, šventiniai koncertai - minėjimai	Sausio 13 –osios atminimo, Vasario 16 -osios, Motinos ir Tėvo diena. Kalėdinis koncertas. Ižymūs estrados dainininkai, grupės ar kiti svečiai.
Viktorina	Viktorinos, žaidimai	„Taip ar ne“, „Ar žinai?“, „Moki žodį – žinai kelią“, „Žodžių mūšis“, „Matematikos pasaulyje“, „Gyvūnijos pasaulyje“...
Šventės organizavimas. Konkurso organizavimas. Viktorinos organizavimas.	Derliaus šventė. Rudens šventė.	Daržovių darbelių parodos rengimas, šventinės programos sudarymas arba stebėjimas. Varžybų arba viktorinos organizavimas. „Kaziuko mugė“, „Dėdė derlius“.
Konkursas	Konkursas.	„Šauniausias moksleivis/mokytojas/moksleivė/pora/mama/tėtis“. Piešinių konkursas „Mokykla/mokytojas/klasė mokinio akimis“. Meninio skaitymo konkursas. Gražiausios kalėdinės/velykinės/gimtadienio/proginės puokštės konkursas .
Renginys su tėvais.	Konkursas „Šauniausio tėčio-mamos rinkimai“.	Organizuojamas konkursas, ugdytiniai paruošia programėlę, sugalvoja užduotis ir t.t.
	Popietė: Tėvų pomėgiai.	Tėvai pristato savo pomėgius (pagal galimybes naudoja vaizdingas medžiagas, albumus, demonstruoja savo hobius).

	Etinis pokalbis (susirinkimas)	„Kaip pagerinti vaiko mokymosi rezultatus“, „Į pagalbą vaikui“. „Idėjų bankas“ (tėvai pateikia siūlymus dėl ugdymo proceso gerinimo, klasės gražinimo, švenčių, renginių organizavimo ir pan.). Auklėtojas paruošia atmintinę (pvz. žr. priede) su patarimais, diskutuoja aktualiais klausimais; individualūs pokalbiai.
	Mamos, tėčio diena.	Rengiami konkursai, koncertai, sveikinimų akcijos ir pan. („Gražiausios kalėdinės/velykinės/gimtadienio/proginės puokštės konkursas“ (dalyvauja ir tėvų komanda)).
	Popietė	Vakaro skaitymai, (jaunesniems auklėtiniams -abėcėlės šventės). Galima paruošti vaizdo medžiagą apie vaikų elgesį, mokymąsi pamokose, užklasinuose užsiėmimuose. Galima daryti aptarimą apie auklėjimo spragas.
	Vakaronė.	„Tai bent šeimynėlė“ (trijų kartų susiejimas). „Aš noriu būti tavimi“ (vaidmenų apsikeitimas, berniukai būna mergaitėmis ir atvirkščiai; dalyvauja tėveliai).
Susitikimas	Susitikimas su baigusiais mokyklą auklėtiniais	Pasidalijimas įspūdžiais, prisiminimais, patarimais esamiems auklėtiniams ir pan. Galima ruošti teminį susitikimą.
	Susitikimas su įvairių profesijų atstovais (arba tai gali būti renginys su tėveliais).	Pasidalijama informacija tema „Aš galvojau, o iš tikrųjų šiame darbe yra taip...“ arba „Tai, ko negalime pamatyti“. Diskusija su profesijų atstovais, kurie pasakotų apie savo profesiją, įstojimo reikalavimus, pareigas darbe ir pan.).
Projektinė veikla	„Draugystės taku“	Susirasti kitame mieste bendraamžių klasę, kuri vykdytų projektinę veiklą: bendrautų (laiškai, el. laiškai, susitikimas), bendradarbiautų, keistųsi informacija.

Diskoteka	Diskotekos. Teminės diskotekos.	„Karaokė“, „Mokomės linksmintis“, „Šauniausios šokėjų poros rinkimai“, „Beždžioniukų diskoteka“ ir t.t.
Sociologinės apklausos	Anketos , testai	Anketos , testai skirti ir auklėtiniais, ir tėvams. Gaunama informacija apie tarpusavio santykius, požiūrį į mokyklą, klasę, mokymąsi, saugumą, sveikatą ir pan. Psichologiniai testai.

Klasės auklėtojas ne tik planuoja renginius su auklėtiniais. Nereikia pamiršti, kad jis atlieka ir konstruktyviąją funkciją ugdymo procese.

Konstruktyvi klasės auklėtojo veikla:

- Formuoja mokinių savigarbą ir pasitikėjimą savimi bei saviuklos poreikį, asmeninius ir socialinius įgūdžius;
- Moko mokinius įvertinti savo ir kitų jausmus, požiūrius, patyrimą;
- Sudaro sąlygas prevencijai;
- Inicijuoja individualias ir grupines diskusijas ir bendrą darbą grupėse;
- Skatina kritinį, pozityvų mąstymą.

REKOMENDUOJAMI LITERATŪROS ŠALTINIAI KLASĖS AUKLĖTOJAMS

1. 115 testų visiems. Parengė V. Mikalauskas. Vilnius, 1996
2. B. Bitinas. Auklėjimo teorijos ir metodikos klausimai. Kaunas, 1986
3. E. Vanagienė. Klasės vadovo užrašai. Šiauliai, 2005
4. J. Vengalienė, R. Žvirblienė. Būsimų pirmokų tėveliams. Kaunas, 2001
5. E. Jensen. Tobulas mokymas. Vilnius, 2001
6. D. Gailienė ir kt. Aš myliu kiekvieną vaiką. Vilnius, 1996
7. A. Zaukienė. Mokytojo veikla – ieškojimų ir sprendimų kelyje. Vilnius, 1998
8. Mokome, mokomės, tobulėjame. Šiaurės Lietuva, 2004
9. V. J. Černius. Tėvų ir mokytojų pagalbininkas. Kaunas, 1997
10. V. J. Černius. Mokytojo pagalbininkas. Kaunas, 1992
11. S. Dapkienė. Užklasiniai renginiai moksleiviams. Šiauliai, 1993
12. L. Stankevičienė. Vaikų šventės. Marijampolė, 2002
13. L. Tamošiūnienė. Ne toks kaip visi. Vilnius, 1992
14. F. J. Monks, I. H. Ypenburg. Mūsų vaikas nepaprastai gabus. Kaunas, 2003
15. L. Tamošiūnienė. Mama, pažink mane. Kaunas, 1996
16. Švenčių scenarijai mokykloms. Panevėžys, 2002
17. A. Grabauskienė. Gerumo mokyklėlė. Vilnius, 1996
18. D. Styles. Klasės susirinkimai. Vilnius, 2002
19. R. V. Pivorienė. Mūsų klasė. Knyga klasės auklėtojiui. Tyto Alba, 2005

KITA INFORMACIJA

Vaikų telefono linija - 8-800 11111

Jaunimo linija - 8-800 28888

Socialinių pedagogų asociacija, tel. 8-5 275 22 90

Lietuvos moksleivių parlamentas, tel. 8-5 262 91 82

Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras - www.sppc.lt

Valstybinis psichikos sveikatos centras - www.vpsc.lt

Valstybinė jaunimo reikalų taryba - www.vjrt.lt

Lietuvos moksleivių sąjunga - www.moksleiviai.lt

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga - www.vaikams.lrs.lt

Paramos centras vaikams su fizine negalia - www.paramoscentras.w3.lt

Nusikalstamumo prevencijos centras Lietuvoje - www.nplc.lt

Švietimo ir mokslo ministerija - www.smm.lt